

ЛИТВИН Ольга⁶⁸

Українська інженерно-педагогічна академія
м. Харків, Україна

ORCID: 0000-0002-2435-3201

E-mail: LitvinOV@uipa.edu.ua

ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИЗАЙН E-LEARNING ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ОСВІТНЬОЇ МОТИВАЦІЇ

Визначено суть педагогічного дизайну та проаналізовано його роль у формуванні й підвищенні мотивації здобувачів освіти до навчального процесу. Розкрито особливості умов, що дають змогу здобувачам освіти засвоїти обсяг знань, сформувати вміння створювати й реалізовувати нові знання. Розглянуто проблеми мотивації здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання та можливості їх розв'язання.

Ключові слова: педагогічний дизайн, модель педагогічного дизайну, принципи педагогічного дизайну, мотивація, дистанційне навчання.

***Pedagogical Design of e-Learning as a Way of Increasing Educational Motivation.** The thesis of the report describes the essence of pedagogical design, defines and analyzes its role in forming and increasing the motivation of education seekers for the educational process. The specific features and ways that allow students to learn the amount of knowledge, to form the ability to create and implement new necessary knowledge are defined. The problems of motivation of the student of education in the conditions of distance learning and ways to overcome them are determined.*

Keywords: Pedagogical Design, Model of Pedagogical Design, Principles of Pedagogical Design, Motivation, Distance Learning.

Вступ. Сьогодні освіта зазнає великих змін, з'являються нові моделі навчання, підходи та освітні концепції. Насамперед це пов'язано з новою реальністю – цифровою. Адже високі технології увійшли до повсякденного життя багатьох людей на земній кулі. Нині дистанційна освіта має всі шанси посісти головні позиції у сфері освітніх технологій.

Проте зазначимо, що сучасний напрям освіти, безпосередньо пов'язаний із застосуванням інтернет-технологій, є досить молодим і, незважаючи на його бурхливий розвиток, залишається ще чимало нерозв'язаних питань у галузі теорії та практики. З огляду на це можна визначити деякі найактуальніші проблеми, що пов'язані з побудовою навчального онлайн-курсу, доступністю викладу матеріалу, методами підвищення мотивації навчання у здобувачів освіти та контролем їх знань. Навколо цього кола проблем зосереджено зусилля науковців більшості наукових праць з проблем сучасного дистанційного навчання.

Особливої уваги заслуговує проблема позитивної мотивації здобувачів освіти дистанційного навчання та використання методів педагогічного дизайну для її розв'язання.

⁶⁸©ЛИТВИН Ольга (LYTVYN Olha)

Мета, методи і підходи. Метою теоретичного дослідження є визначення суті педагогічного дизайну та його ролі у формуванні й підвищенні мотивації здобувачів освіти до навчального процесу.

Основні результати. Модель педагогічного дизайну навчального середовища є відкритою, гнучкою структурою навчання, базовою основою якої виступає ресурс інформаційних технологій, що постійно оновлюється.

Не заглиблюючись в аналіз термінології педагогічного дизайну, перейдемо безпосередньо до аналізу моделі навчання. Класичною моделлю педагогічного дизайну визнано модель «ADDIE», яка містить п'ять етапів [3]:

- Analysis – аналіз – опис цілей і завдань навчального курсу;
- Design – дизайн – структура навчального курсу;
- Development – розробка – наповнення змістом навчального курсу, організація навчального контенту;
- Implementation – реалізація – освітній процес;
- Evaluation – оцінювання – визначення ефективності та результатів освітнього процесу.

Саме така схема дистанційного навчання, яка ґрунтується на принципах педагогічного дизайну, уможливорює реалізацію та розв'язання багатьох питань, пов'язаних із побудовою дистанційних навчальних курсів. Практично на кожному етапі такої схеми є зворотний зв'язок, тому система коригує сама себе.

У дистанційному навчанні має свою вагу безліч особливостей, але підвищення мотивації здобувача освіти до навчального процесу – це суб'єктивна причина і реалізується залежно від багатьох чинників. Автор і розробник дистанційного курсу, а також викладачі не можуть покладатися на випадок і очікувати впливу непередбачуваних обставин. Питання мотивації здобувачів освіти до навчання є одним з пріоритетних не лише у дистанційній освіті, а й у педагогічному дизайні [3].

Проблема мотивації здобувача освіти – це не лише педагогічний, а й психологічний аспект. Мотивація в процесі навчання є спонуканням, що викликає активність, процесом постійної підтримки зацікавленості здобувачів освіти не тільки під час заняття, а й під час навчально-пізнавальної діяльності.

Технології, що використовуються у дистанційному навчанні, формують новий тип здобувача освіти, який не тільки засвоює необхідний обсяг знань, а й сам є активним у здобуванні та надбанні теоретичних знань і практичних умінь. Тож сьогодні проблема мотивації у педагогіці відіграє значну роль. Крім очевидних плюсів онлайн-освіти, їй все ж таки притаманні й недоліки, серед яких найважливішим є зниження ступеня мотивації у здобувачів освіти, які освоюють матеріали курсів в онлайн-форматі.

У сучасних умовах основною проблемою навчання стає не стільки пошук можливостей, що дає змогу людині засвоїти дедалі зростаючий обсяг знань, скільки, створення й виробництво нового потрібного знання:

- мотиви формуються на основі потреб, що виникають;
- мотивація є основним принципом усіх видів навчання;
- мотиваційна сфера життя людини має структуру зі складною динамікою переходу від зовнішньої мотивації до внутрішньої;
- дистанційне навчання має створювати мотиви, що уможливлуватимуть поступовий перехід здобувачів освіти від навчання до професійної діяльності.

Висновки. Принципи педагогічного дизайну відіграють особливу роль у створенні такого простору взаємодії, що впливає на ціннісні орієнтації, ідеали, установки, які обумовлено активним впливом предметного середовища на людську свідомість.

Завданням викладачів-авторів освітніх дистанційних курсів стає робота над мінімізацією втрати мотивації здобувача освіти в освітньому процесі внаслідок нерозуміння матеріалу. Досягти якісних результатів у поставленому завданні стає можливим за рахунок використання такого підходу, як педагогічний дизайн [1], що передбачає ретельне проєктування дидактичних матеріалів, а також структурування курсів відповідно до цілей та інтересів аудиторії.

Список використаних джерел:

1. Денисенко С. Н. Педагогічний дизайн у сучасному освітньому просторі. *Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки*. 2015. Вип. № 3 (81). С. 79–83.
2. Мерінова С. В. Дистанційне навчання як невід’ємний атрибут сучасної освіти. *Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія: матеріали міжвузівського вебінара* (м. Вінниця, 31 берез. 2017 р.). Вінниця, 2017. С. 94–96.
3. Сиротюк Н. М., Гайдай С. І. Педагогічний дизайн як чинник розвитку навчальної мотивації студентів дистанційної форми навчання. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2022. № 1. С. 51–55. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.1.8>.

References:

1. Denysenko S. N. Pedagogichnyi dyzain u suchasnomu osvitnomu prostori. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu. Pedagogichni nauky*. 2015. Vyp. № 3 (81). S. 79–83.
2. Merinova S. V. Dystantsiine navchannia yak nevidiemnyi atrybut suchasnoi osvity. *Dystantsiine navchannia yak suchasna osvitnia tekhnolohiia: materialy mizhvuzivskoho vebinara* (m. Vinnytsia, 31 berez. 2017 r.). Vinnytsia, 2017. S. 94–96.
3. Syrotiuk N. M., Haidai S. I. Pedagogichnyi dyzain yak chynnyk rozvytku navchalnoi motyvatsii studentiv dystantsiinoi formy navchannia. *Akademichni studii. Seriiia «Pedagogika»*. 2022. № 1. S. 51–55. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.1.8>.

